

Vjerovanje u kadā i kader (Meka)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

29. ševal 1447. po Hidžri / 17. april 2026.

Hvala Allahu, Koji je sve stvorio i svakom stvorenju njegovu mjeru odredio, i Čijom se mudrošću i savršenim upravljanjem odvijaju sve stvari onako kako On hoće. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i dovoljan je On kao zaštitnik i pomagač, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, kojeg je poslao ljudima i džinima kao donositelja radosne vijesti i opomene, kao onoga koji, s Njegovom dozvolom, poziva Njemu i kao svjetiljku koja blista. Neka su Allahova milost, blagoslov i spas na njega, na njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

O ljudi, i sebi i vama savjetujem bogobojaznost, jer će samo oni koji su bogobojazni uspjeti. Oslonite se na svoga Gospodara u svemu što činite, i znajte da se sve događa po odredbi Onoga Koji kada nečemu kaže: "Budi!" – ono bude.

O muslimani, vjerovanje u Allahovu odredbu i određenje dobra i zla jedan je od temelja imana (vjerovanja) i jedan od njegovih najvažnijih stubova, kako nas je o tome obavijestio prvak svih ljudi, poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem. Time rob postiže zadovoljstvo Milostivog, zaslužuje ulazak u Džennet i biva sačuvan od Vatre.

Zejd ibn Sabit, radijallahu anhu, rekao je: "Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: 'Kada bi imao zlata koliko je brdo Uhud i podijelio ga na Allahovom putu, ne bi ti bilo primljeno sve dok ne povjeruješ u kader, pa da znaš da te nije moglo mimoći ono što te zadesilo i da te nije moglo zadesiti ono što te mimoišlo. A kada bi umro s drugačijim uvjerenjem, ušao bi u Vatru.'" (Ibn Madže)

Kada se ovo uvjerenje učvrsti u srcima, ono pokreće ljude na konkretno djelovanje i uzdiže ih na stepene savršenstva u svim njihovim stanjima.

O ljudi, kader je Allahova tajna u stvaranju. Sve što je određeno, biva po Njegovoj mudrosti.

Uzvišeni kaže: "Mi sve stvaramo s mjerom." (El-Kamer, 49)

"Koji je sve stvorio i kako treba uredio!" (El-Furkan, 2)

On ni iz čega stvara i čini da sve nestane, daje siromaštvo i bogatstvo, usmrćuje i oživljava, upućuje i u ostavlja u zabludi koga hoće. Ono što nam je naš Gospodar otkrio, u to vjerujemo i to prihvatamo, a ono što je zadržao za Sebe (u Svome znanju), pa nam je skrivena njegova mudrost i svrha, prepuštamo Njemu i time smo zadovoljni, vjerujući u savršenstvo Njegove mudrosti, veličinu Njegove odredbe, provođenje Njegove volje u Njegovom carstvu, te ljepotu Njegovog upravljanja. On je Mudri i Sveznajući, Kojem niko ne postavlja pitanja za ono što radi, dok će oni biti pitani. On je Hvaljeni i Onaj Koji zaslužuje svaku hvalu u svakom stanju. Nema boga osim Njega.

Ko istinski povjeruje u Allaha i zna da se sve događa po odredbi i određenju Mudrog i Milostivog, a zatim svoju vjeru potvrdi djelima i riječima, Allah će njegovo srce učvrstiti u zadovoljstvu, uputiti ga pokornosti i predanosti. Uzvišeni kaže: "a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – Allah sve dobro zna." (Et-Tegabun, 11)

Ko od Allaha bude tražio pomoć, oslanjajući se na Njega cijelim svojim srcem, On će mu pomoći. Ko Mu se utječe i traži zaštitu od Njega, On će ga zaštititi i sačuvati. Ko, radi Njega, preuzme na sebe neki teret i teškoću, On će mu ih olakšati i učiniti mogućim. Ko Mu iskreno teži, On će mu biti dovoljan, omilit će mu i uljepšati puteve dobra.

Pa kako da se boji stvorenja onaj ko zna da je edžel (rok smrti) određen? Kako da strahuje od siromaštva onaj ko je siguran da je opskrba podijeljena? Kako da negoduje zbog nedaća i teškoća onaj ko zna da ih je Allah odredio? I kako da ne računa na nagradu i ne nada se njenoj pohrani kod Allaha onaj ko zna da ih je On odredio i uredio?

Kada rob u to vjeruje, Allah mu olakša nedaće i poteškoće, i podari mu postojanost u trenucima iskušenja.

Uzvišeni kaže: "Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovome i na onome svijetu." (Ibrahim, 27)

Štaviše, time postiže veliki sevap i obilnu nagradu, kao što kaže Mudri i Sveznajući: "samo oni koji budu strpljivi bit će bez računa nagrađeni." (Ez-Zumer, 10)

A to je jedna od najvećih nagrada koje Allah daje vjernicima.

Znaite, Allah vam se smilovao, da vjerovanje u kader ima četiri stepena.

1. Step en znanja (el-ilm) – vjerovanje da Allahovo znanje obuhvata sve: ono što je bilo, što jeste, što će biti, i ono što nije bilo, kakvo bi bilo da je bilo.

Uzvišeni kaže: "Što god ti važno činio, i što god iz Kur'ana kazivao, i kakav god vi posao radili, Mi nad vama bdijemo dok god se time zanimate. Gospodaru tvome ništa nije skriveno ni na Zemlji ni na nebu, ni koliko trun jedan, i ne postoji ništa, ni manje ni veće od toga, što nije u Knjizi jasnoj." (Junus, 61)

2. Step en zapisivanja (el-kitabe) – vjerovanje da je Allah zapisao sudbine svih stvorenja u Levhi-mahfuzu: njihove živote, rokove, da li će biti sretni ili nesretni, opskrbu i djela. Abdullah ibn Amr ibn El-As, radijallahu anhum, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Allah je zapisao sudbine stvorenja pedeset hiljada godina prije nego što je stvorio nebese i Zemlju." (Muslim)

3. Step en volje i htijenja (el-irade) – vjerovanje da sve što se dešava u ovom kosmosu, dešava se Allahovom voljom, koja se nužno ostvaruje. Ništa ne izlazi izvan okvira Njegove volje: šta On hoće, biva, a šta neće, ne može biti.

Uzvišeni kaže: "I nikako za bilo šta ne reci: 'Uradit ću to sigurno sutra!' – ne dodavši: 'Ako Bog da!' A kada zaboraviš, sjeti se Gospodara svoga i reci: 'Gospodar moj će me uputiti na ono što je bolje i korisnije od ovoga.'" (El-Kehf, 23–24)

I znajte, Allah vam se smilovao, da vjerovanje u kader ne znači da je čovjek prisiljen da čini svoja djela, naprotiv, Allah je robovima dao volju i izbor, ali njihov izbor ne izlazi izvan Allahove volje.

Uzvišeni kaže: "...a vi ćete htjeti samo ono što Allah hoće – Allah, uistinu, sve zna i mudar je." (El-Insan, 30)

Onaj ko vjeruje u kader ne posustaje u poduzimanju dozvoljenih uzroka, jer zna da je Allahov nepromjenjivi zakon da se odredbe ostvaruju putem uzroka.

4. Step en stvaranja (el-halk) – vjerovanje da je Allah Stvoritelj svega, nema drugog stvoritelja niti gospodara osim Njega.

Uzvišeni kaže: "Allah je Stvoritelj svega i On upravlja svime." (Ez-Zumer, 62)

O vjernici, vjerovanje u kader ima mnogobrojne plodove i nebrojene koristi, a na neke ćemo ukazati.

Smirenost duše i spokoj srca, te netugovanje za onim što je prošlo i izgubljeno. Vjernik ne tuguje zbog propuštenog, niti se oholi zbog onoga što mu je dato.

Uzvišeni kaže: "...da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On dade." (El-Hadid, 23)

Onaj ko je svjestan da se sve zbiva Allahovom odredbom, lakše podnosi terete života, navikava svoju dušu da se strpi u iskušenjima i ne govori niti čini osim ono čime je zadovoljan njegov Gospodar.

Uzvišeni kaže: "One koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: 'Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!'" (El-Bekara, 156)

Među važnim plodovima vjerovanja u kader jeste i potpuna predanost Allahovoj volji, te duboko uvjerenje da je dobro upravo u onome što On odabere.

Uzvišeni kaže: "Ne volite nešto, a ono može biti dobro za vas; nešto volite, a ono ispadne zlo po vas. Allah zna, a vi ne znate." (El-Bekara, 216)

Omer ibn Hattab, radijallahu anhu, rekao je: "Nije mi važno u kakvom stanju osvanem, u onome što volim ili u onome što ne volim, jer ne znam gdje je dobro, u onome što volim ili u onome što ne volim."

Jedna od tih blagodati jeste i zadovoljstvo onim što je Allah odredio, uz poduzimanje dozvoljenih uzroka. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Budi zadovoljan onim što ti je Allah dao, bit ćeš najbogatiji čovjek." (Tirmizi)

Jedna od tih blagodati jeste i čišćenje srca od zavisti, zlobe i mržnje, jer su to bolesti koje kvare srce i vode čovjeka ka nezadovoljstvu Allahovom odredbom. Ebu Hurejra, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Gledajte u one koji su ispod vas (po blagodatima), a ne u one koji su iznad vas, to će vam pomoći da više cijenate Allahove blagodati prema vama i da ih ne omlavažavate." (Muslim)

Među plodovima ovog vjerovanja jeste i strpljenje u nevolji i zahvalnost u blagostanju. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Čudno je stanje vjernika, zaista je za njega uvijek dobro, a to nema niko osim vjernik. Ako ga zadesi nešto lijepo, zahvali se Allahu pa bude dobro, a ako ga zadesi nekakva nedaća, on se strpi pa mu opet bude dobro." (Muslim)

Ata ibn Ebu Rebah rekao je: "Jednom mi je Ibn Abbas, radijallahu anhuma, rekao: 'Hoćeš li da ti pokažem ženu, stanovnicu Dženneta?' Rekoh mu: 'Hoću', a on reče: 'Ova crna žena došla je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekla: 'Ja imam napade, i prilikom tih napada otkrije mi se tijelo, pa zamoli Allaha za mene.' On joj reče: 'Ako hoćeš, strpi se, i pripada ti Džennet, a ako hoćeš, zamolit ću Allahu da te izliječi.' Ona reče: 'Strpjet ću se, ali zamoli Allaha da, kada mi se to desi, ne otkrijem tijelo', pa je on uputio dovu za nju.'" (Muttefekun alejhi)

Braćo u vjeri, sve ove poruke i značenja učvršćuju vjernika u trenucima velikih iskušenja i teških životnih udaraca.

Uzvišeni kaže: "Reci: 'Dogodit će nam se samo ono što nam Allah odredi, On je Gospodar naš.' I neka se vjernici samo u Allaha pouzdaju." (Et-Tevba, 51)

Zato se bojte Allaha i budite od onih koji, kada budu iskušani, strpe se, kada im se podari blagodat, zahvalni su, a kada pogriješe, traže oprost. Tako ćete postići sreću, spas i uspjeh i na ovom i na budućem svijetu.

I donosite salavat i selam na najboljeg i najodabranijeg od svih stvorenja i prvaka vjerovjesnika i poslanika, jer Uzvišeni kaže: "Allah i meleki Njegovi blagosilju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav." (El-Ahzab, 56)

